

Regelbunden tillsyn i
den fristående gymnasieskolan
Örnsköldviks praktiska gymnasium
Beslut och rapport

Baggium utbildning AB
Ängbackevägen 15
428 34 Källered

2009-01-16
1 (3)
Dnr 2008:109

Genomförd regelbunden tillsyn i den fristående gymnasieskolan Örnsköldsviks praktiska gymnasium i Örnsköldsvik

Skolinspektionen har genomfört regelbunden tillsyn i den fristående gymnasieskolan Örnsköldsviks praktiska gymnasium i Örnsköldsviks kommun. Besök gjordes i skolan den 1112 november 2008.

Vid regelbunden tillsyn tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn och ungdomar att nå de nationella målen samt om huvudmannen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Den regelbundna tillsynen av fristående skolor ska, förutom att granska hur väl utbildningen uppfyller statens krav, klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis vara berättigad till bidrag från elevernas hemkommuner.

Den regelbundna tillsynen behandlar tre områden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Tillsynen syftar dock inte till att skapa en heltäckande bild av all skolverksamhet vid den aktuella tidpunkten. Övergripande information och exempel på kriterier för bedömningen av respektive granskningsområde finns publicerade på Skolinspektionens webbplats ([www.Skolinspektionen.se/Regelbunden tillsyn](http://www.Skolinspektionen.se/Regelbunden_tillsyn)).

Av bilagd rapport framgår hur den regelbundna tillsynen genomförts samt de bedömningar som gjorts av Skolinspektionen.

Detta beslut redovisar dels områden där det finns sådana brister i verksamheten att dessa snarast måste åtgärdas, dels områden som behöver förbättras i ett fortsatt kvalitetsarbete.

Senast inom tre månader från beslutsdagen, dvs. den 16 april 2009 ska Baggium utbildning AB redovisa till Skolinspektionen, inspektionsavdelningen i Umeå vilka åtgärder som vidtagits mot de brister som påtalats i verksamheten. Då ska också redovisas vilka åtgärder som vidtagits eller planeras för att höja kvaliteten inom angivna förbättringsområden. Skolinspektionen avser även att vid kommande tillsynstillfälle följa upp effekterna av den regelbundna tillsynen.

Därutöver ska huvudmannen senast den 30 januari 2009 redovisa hur bristen som avser inriktningen larm inom säkerhetsprogrammet kommer att hanteras.

Skolinspektionens beslut med anledning av den regelbundna tillsynen

Bedömningarna av om verksamheten vid Örnsköldsviks praktiska gymnasium uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, förordningen om fristående skolor och övriga författningar som gäller för en fristående skola.

Skolinspektionen bedömer att verksamheten vid Örnsköldsviks praktiska gymnasium inte fullt ut har bidragsrätt. Vid tillsynsbesöket bedriver skolan utbildning inom ett program som benämns Säkerhetsprogrammet. Det innehåller inriktningarna läs och larm. Skolinspektionen bedömer att den del av Säkerhetsprogrammet som avser larm inte rymms inom det tillstånd som Örnsköldsviks Praktiska Gymnasium har.

Huvudmannen bedriver således utbildning som ligger utanför skollagens bestämmelser om fristående gymnasieskolor. Detta är särskilt allvarligt eftersom skolan därmed inte kan utfärda formella gymnasiebetyg för eleverna på denna inriktning. Vidare är elevernas hemkommuner inte skyldiga att lämna bidrag för utbildningen. Huvudmannen måste inkomma till Skolinspektionen med en redogörelse för hur skolan ska hantera situationen för de elever som nu finns på utbildningen. Skolinspektionen utgår från att huvudmannen omedelbart informerar aktuella elever, och om eleven är under 18 år deras vårdnadshavare, om den uppkomna situationen.

Enligt intervjuer med elever arbetar lärarna i de flesta fall hårt för att ge så mycket stöd som möjligt. Skolan har relativt små undervisningsgrupper och lärarna kan i huvudsak anpassa undervisningen till den enskilde elevens behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. Enligt intervjuer med lärare finns det dock svårigheter med att ge alla elever särskilt stöd utifrån deras behov. Tillsynen visar att Örnsköldsviks praktiska gymnasium inte alltid utarbetar åtgärdsprogram för elever i behov av särskilt stöd. Skolan behöver följa upp och utvärdera arbetet med särskilt stöd för att säkerställa att alla elever ges särskilt stöd utifrån sina behov. Vidare motsvarar inte skolans betygskatalog kraven i Skolverkets föreskrifter om betygskatalog för gymnasieskolan.

Brister som måste åtgärdas

Följande områden inom Örnsköldsviks praktiska gymnasiums verksamhet visar sådana brister att de snarast måste åtgärdas.

- Örnsköldsviks praktiska gymnasium har inte bidragsrätt för inriktningen larm inom Säkerhetsprogrammet (9 kap. 8 § skollagen).
- Skolan utarbetar inte alltid åtgärdsprogram för elever i behov av särskilt stöd (2 kap. 7a § förordningen om fristående skolor).
- Betygskatalogen motsvarar inte kraven i föreskrifterna (2 – 5 §§ Skolverkets föreskrifter om betygskatalog för gymnasieskolan SKOLFS 2007:42).

Områden som är i behov av förbättringsinsatser

Skolinspektionen bedömer att följande områden är i behov av förbättringsinsatser.

- Arbetet med uppföljning och dokumentation av elevernas kunskapsutveckling och resultat i förhållande till styrdokumentens krav bör förbättras.
- Skolan bör säkerställa att målen för utbildningen alltid anger inriktningen även för den arbetsplatsförlagda delen av utbildningen.
- Skolan bör följa upp och utvärdera arbetet med särskilt stöd för att säkerställa att alla elever ges särskilt stöd utifrån sina behov.
- Likabehandlingsplanen bör förbättras.
- Skolan bör vidta åtgärder för att öka andelen lärare med utbildning för den undervisning som de i huvudsak bedriver.
- Rektorsfunktionen bör tydliggöras och rektorns möjlighet att hålla sig förtrogen med det dagliga arbetet förbättras.
- Kvalitetsredovisningen bör förbättras.

På Skolinspektionens vägnar

Anette Nybom
Avdelningschef

Jonas Hedström
Undervisningsråd

I ärendets slutliga handläggning har också enhetschef Elisabeth Ahlgren samt undervisningsråd Sten Svanholm deltagit.

Bilaga

Rapport

Kopia till

Örnsköldsviks kommun

Övriga enligt fastställd sändlista.

Regelbunden tillsyn i den fristående gymnasieskolan Örnsköldsviks praktiska gymnasium

Gymnasieskola

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i och besökt Örnsköldsviks praktiska gymnasium den 1112 november 2008. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen. Detta är Skolinspektionens första tillsyn av skolan sedan den startade sin verksamhet 2007.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, förordningen om fristående skolor och övriga författningar som gäller för fristående skolor. Information om den regelbundna tillsynen finns i separata material och på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/sv/Tillsyn/).

Tillsynen av fristående gymnasieskolor ska ytterst klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis ha rätt till bidrag från elevernas hemkommuner.

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i rapporten åtgärdas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen vilket framgår av Skolinspektionens beslut. Skolinspektionen följer också upp effekterna av tillsynen vid nästkommande inspektion.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument som huvudmannen har lämnat till Skolinspektionen, dels den information som samlats in under besöket. I skolan intervjuades rektorn, ett urval av lärare och elever samt företrädare för huvudmannen. Inspektörerna besökte även lektioner. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns i skolan utgör underlag för bedömningen. Även annan information om skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller publicerad på annat sätt, har använts.

Huvudmannen för Örnsköldsviks praktiska gymnasium har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Skolinspektionen har i samband med tillsynen kontaktat Örnsköldsviks kommun angående kommunens rätt till insyn i skolans verksamhet. Kommunen har inte besvarat Skolinspektionens förfrågan.

2 (17)

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever på Örnsköldsviks praktiska gymnasium

Skolan	Antal elever
Gymnasieskola	120

Källa: Örnsköldsviks praktiska gymnasium

Skolverket beslutade den 19 december 2005 (dnr 44-2005:1140) att Örnsköldsviks praktiska gymnasium i Örnsköldsviks kommun har rätt till bidrag för specialutformat program i inriktning El, specialutformat program inriktning Energi, specialutformat program inriktning Naturbruk, specialutformat program inriktning Industri, specialutformat program inriktning Fordon, specialutformat program inriktning Hantverk med inriktning florist samt specialutformat program Låssmed och specialutformat program inriktning Byggnadsmåleri. Utbildningarna har i bidragshänseende förts till motsvarande nationella program och Byggnadsmåleri hänfördes till Byggprogrammet samt Låssmed till Industriprogrammet. Vidare beslutade Skolverket den 20 november 2007 (dnr 44-2007:1527) om rätt till bidrag för utbildningen specialutformat program närliggande Byggprogrammet. Programmet ska i bidragshänseende hänföras till Byggprogrammet.

Huvudman för skolan är aktiebolaget Baggium Utbildning AB med organisationsnummer 556257-5786.

Verksamheten vid Örnsköldsviks praktiska gymnasium startade läsåret 2007/08 och omfattar utbildningarna specialutformat program i inriktning El, specialutformat program inriktning Energi, specialutformat program inriktning Naturbruk, specialutformat program inriktning Industri, specialutformat program inriktning Fordon, specialutformat program inriktning Hantverk med inriktning florist samt specialutformat program Säkerhetsmontör och specialutformat program inriktning Bygg. Skolan följer läroplanen för de frivilliga skolformerna, Lpf 94.

Skolan hade vid tillsynsbesöket 120 elever. De flesta eleverna är folkbokförda i Örnsköldsviks kommun men skolan har även elever från Kramfors, Sollefteå, Umeå, Ludvika och Åsele kommuner.

Örnsköldsviks praktiska gymnasium ligger centralt i Örnsköldsvik i ett område med närhet till många företag. Skolans har undervisningslokaler i två plan och en matsal. Skolan har en rektor och en biträdande rektor. På skolan arbetar 16 lärare.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

1 Kunskaper

Inom detta granskningsområde behandlas skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge varje elev kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen motsvarar de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar huvudmannen och skolan ger för att eleverna ska nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om eleverna tillägnar sig kunskaper i enlighet med läroplanens mål, programmålen och kursplanernas mål.

Kommentar och bedömning:

Örnsköldsviks praktiska gymnasium har bedrivit utbildning sedan läsåret 2007/08 och har således inte några elever som slutfört sin gymnasieutbildning. De första slutbetygen kommer att utfärdas i slutet av detta läsår.

Skolan har förra läsåret genomfört nationella kursprov i engelska A och matematik A. Av 44 genomförda prov i engelska hade 15 resultatet Icke Godkänt (IG), 23 var Godkänt (G) och 6 var Väl godkänt (VG). I matematik (43 genomförda prov) var fördelningen 28 IG, 13 G, en VG och en Mycket väl godkänt (MVG).

Skolan hade vid tidpunkten för proven 60 elever varför 16-17 elever inte gjort de nationella proven. I intervjuer framkommer att vissa elever valde att förskjuta genomförandet av proven med hänvisning till var eleven befann sig i kursen. Skolinspektionen vill uppmärksamma skolan på att vissa delprov i de nationella kursproven är tidsbundna. Om det finns särskilda skäl får dock rektorn besluta om annat provdatum efter det som anges i Skolverkets föreskrifter om obligatoriska nationella kursprov i gymnasieskolan (SKOLFS 2007:45). Det är följaktligen ett rektorsbeslut och inte eleven själv som kan välja detta.

4 (17)

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla kurser i förhållande till styrdokumentens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Läraren ska fortlöpande ge varje elev information om elevens utvecklingsbehov och framgångar i studierna.   I skolans kvalitetsredovisning anges att lärarna i olika utvärderingar uttryckt att dokumentationen av kunskapsuppföljningen är bristfällig, såväl avseende den arbetsplatsförlagda utbildningen som dokumentationen av elevernas kunskapsutveckling i övrigt. I intervjuer med personal framkommer att programmen har olika system för att följa upp och dokumentera elevernas kunskapsutveckling. Lärarna lyfter fram ett behov av mer diskussion och utveckling inom detta område. Vidare har det datasystem som skolan ska använda för att exempelvis föra in betyg inte fungerat fullt ut. I intervjuer med elever framkommer också att det finns en variation i hur mycket APU-pärmar och dagböcker används och hur mycket som handledarna bidrar till arbetet med kunskapsuppföljningen.   Skolinspektionen bedömer att arbetet med uppföljning och dokumentation av elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla kurser i förhållande till styrdokumentens krav bör förbättras.

1.2.2 Varje elev ges regelbundet samtal där man med en studieplanering som grund ger en samlad information om elevens kunskapsutveckling och studiesituation.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt intervjuer genomför lärarna regelbundna samtal om elevernas kunskapsutveckling och studiesituation. Underlaget för att vid dessa samtal kunna informera om elevens kunskapsutveckling i förhållande till målen för utbildningen kan dock förbättras. Detta följer av att arbetet med uppföljning och dokumentation av elevernas kunskapsutveckling behöver förbättras, se bedömningspunkt 1.2.1.

1.3 Bedömning och betygssättning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella kursproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.3.2 Lärarna utgår vid bedömning och betygssättning från de nationella målen i kursplanerna och från betygsriterierna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

1.3.3 Betyg sätts och utfärdas och betygs katalog förs enligt författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
I Skolverkets föreskrifter om betygs katalog för gymnasieskolan anges vilka uppgifter som ska finnas med i en betygs katalog i gymnasieskolan och hur en betygs katalog ska utformas och föras.   Tillsynen visar att betygs katalogen på Örnsköldsviks praktiska gymnasium inte motsvarar kraven i föreskrifterna. Exempelvis saknas det uppgifter om vissa skolidentitetsuppgifter, namn på betygssättande lärare och namnförtydligande vid signeringen. Vidare saknas angivande av gymnasiepoäng och korrekt beteckning om att betyg inte satts. Datering saknas också vid vissa av de satta betygen. Detta måste skolan åtgärda. Skolinspektionen vill även framhålla att enligt Skolverkets föreskrifter ska betygs katalogen utgöras av ett pappersdokument.

6 (17)

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens strävansmål, programmålen och kursplanernas mål anger inriktningen för skolans utbildning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Örnsköldsviks praktiska gymnasium följer läroplanen för de frivilliga skolorna, Lpf 94.   I de dokument från skolan som Skolinspektionen tagit del av samt i de intervjuer som genomförts framkommer att målen för utbildningen anger inriktningen för den del av utbildningen som är förlagd i skolans lokaler. I intervjuer med personal och elever framkommer dock vissa svårigheter för skolan att säkerställa att även den arbetsplatsförlagda utbildningen alltid utgår från målen i läroplanen och kursplanerna. I intervjuer med eleverna framkommer att det ofta är det pågående arbetet på arbetsplatsen som anger inriktningen för denna del av utbildningen. Visserligen är det sannolikt att elevernas arbete på arbetsplatsen i huvudsak är i linje med målen i kursplanerna, men tillsammans med annat som framkommer i elev- och personalintervjuer finns en risk för att läroplanens strävansmål, programmålen och kursplanernas mål inte alltid är styrande för delar av den arbetsplatsförlagda utbildningen. I intervjuerna anges att kursplanemålen sällan diskuteras på vissa arbetsplatser, att det finns brister i dokumentationen av elevernas kunskapsutveckling samt att handledarna inte alltid har kunskap om målen för utbildningen. Vidare har skolan ännu inte genomfört någon handledarutbildning och enligt intervjuer saknar ibland eleverna kännedom om i vilken utsträckning målen i kursplanerna förmedlats till handledarna. Det framkommer också att de så kallade praktikpärmarna inte alltid används på det sätt som är tänkt.   Skolinspektionen bedömer att skolan behöver säkerställa att målen för utbildningen alltid anger inriktningen även för den arbetsplatsförlagda delen av utbildningen.

1.4.2 Eleverna har inflytande över hur deras utbildning utformas och ges möjlighet att kunna påverka, vara delaktiga och ta ansvar.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.3 Skolan strävar mot att varje elev utvecklar en insikt om sitt eget sätt att lära och en förmåga att utvärdera sitt eget lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna och med det omgivande samhället för att göra skolan till en god miljö för elevernas utveckling och lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

1.4.5 Undervisningen är saklig och allsidig.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Bedömningspunkter

1.5.1 Skolans undervisning anpassas till den enskilde elevens behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5.2 Särskilt stöd ges till elever som har svårigheter i skolarbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt intervjuer med skollledning och personal har många av skolans elever svårigheter av olika slag i sitt skolarbete samt bristfälliga förkunskaper. Resultaten på de nationella kursproven visade också på många IG (se bedömningspunkt 1.1). Enligt intervjuer med elever arbetar lärarna i de flesta fall hårt för att ge så mycket stöd som möjligt. Undervisningsgrupperna inom ordinarie verksamhet är små och enligt skolledningen har lärarna goda möjligheter att hinna ge stöd till alla elever. Många lärare har extra resurstid i sina tjänster. Individuella kurslängder är också viktigt. Enligt skolledningen kan det många gånger räcka med mer tid för eleverna, särskilt om det handlar om elevens motivation. Enligt skolledningen ger också lärarna kvalificerad handledning och fram till i november har det funnits en särskild så kallad resurstid som eleverna har kunnat använda sig av. Skolan har extra personal anställd för att tillgodose behov av personligt stöd. Skolan har inte tillgång till någon specialpedagog. En lärare genomgår dock speciallärarutbildningen.   Enligt intervjuer med lärare finns det dock svårigheter med att ge alla elever särskilt stöd utifrån deras behov, särskilt i årskurs 2. I intervjuerna lyfts bristande resurser fram som en orsak och att mycket av ansvaret för särskilt stöd utslutande ligger på den enskilda läraren. Behov av andra kompetenser lyfts fram. I vissa fall har lärare fått kämpa för extra resurser i förhållande till synsättet att skolans utbildningsmodell ska tillgodose elevernas behov av stöd.   Skolinspektionen konstaterar att skolans arbete med särskilt stöd i första hand utgår från att små undervisningsgrupper, handledning från lärarna samt individuella kurslängder ska leda till små behov av särskilt stöd. Samtidigt framträder i intervjuer bedömningen att många elever trots detta har behov av särskilt stöd. Lärarna uttrycker i intervjuer att de har svårigheter att möta detta behov, trots de små grupperna och den individuella kurstiden. Skolinspektionen vill i sammanhanget lyfta fram att ett flertal lärare saknar pedagogisk utbildning och att det finns brister i skolans utarbetande av åtgärdsprogram (se bedömningspunkt 1.5.3 och 3.2.1).   Skolinspektionen bedömer sammantaget att Örnköldsviks praktiska gymnasium behöver säkerställa att alla elever ges särskilt stöd utifrån sina behov. Skolans arbete med särskilt stöd behöver följas upp och utvärderas i syfte att vidta de åtgärder som krävs för att alla elever i behov av särskilt stöd ska få sådant stöd utifrån sina behov.

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt förordningen om fristående skolor ska rektorn, om det genom uppgifter från skolans personal, en elev, elevens vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att eleven kan ha behov av särskilda stödåtgärder, se till att behovet utreds. Om utredningen visar att eleven behöver särskilt stöd, ska rektorn se till att ett åtgärdsprogram utarbetas. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Skolans rutiner för elevärenden är indelade i olika steg. Om en lärare upptäcker att en elev har svårigheter i något ämne och riskerar betyget IG ansvarar läraren för att tillsammans med eleven utarbeta en handlingsplan (steg 1). Om flera svårigheter föreligger för en elev ska detta uppmärksammas på mittermiskonferensen (steg 2). Elevens mentor samtalar då med eleven om problemtiken och kommer överens om åtgärder. En handlingsplan upprättas och uppföljning sker efter två veckor (steg 3). Om problemtiken trots insatt åtgärd fortsätter eller förvärras lyfts ärendet till rektor och eventuellt genomförs en elevvårdskonferens (steg 4). Vid elevvårdskonferens diskuteras/upprättas en elevvårdsplan.   Av skolans rutiner framgår inte när i processen ett åtgärdsprogram utarbetas. Vidare är det inte tydligt i rutinerna när och hur rektorns ansvar för att utreda elevens behov praktiseras. Skolinspektionen vill uppmärksamma huvudmannen på att om rutinerna innebär att alla steg alltid måste passeras, kan detta fördröja en adekvat utredning av elevernas stödbehov. Elever i behov av särskilt stöd har rätt att få sina behov utredas och tillgodosedda utan dröjsmål som orsakas av att olika behov måste utredas och åtgärdas enligt samma rutin. Olika behov av särskilt stöd kan kräva olika typer av utredningar och åtgärder. I intervjuer med personal framkommer också att åtgärdsprogram inte alltid utarbetas för elever som behöver särskilt stöd. Vidare framkommer att det varit oklart för lärare avseende vem som ska utarbeta åtgärdsprogram.   Skolinspektionen bedömer att åtgärdsprogram inte alltid utarbetas på Örnsköldsviks praktiska gymnasium. Detta måste åtgärdas. Skolinspektionen vill också framhålla vikten av att skolan använder sig av de begrepp som finns i skollagsstiftningen. Detta för att undvika missförstånd och osäkerhet avseende elevernas rättigheter. Den dokumentation som skollagsstiftningen kräver i detta sammanhang är ett åtgärdsprogram.

1.5.4 Skolans individuella program förbereder först och främst eleven för studier på ett nationellt eller specialutformat program och följer en fastställd plan.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs

Motivering
Örnsköldsviks praktiska gymnasium bedriver inte utbildning på individuella

10 (17)

program.

2 Normer och värden

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.3 Skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling var huvudmannen skyldig att se till att det upprättas en likabehandlingsplan i varje verksamhet. Från och med 1 januari 2009 regleras skyldigheten att upprätta likabehandlingsplaner dels i skollagen och dels i diskrimineringslagen. I planen ska planerade åtgärder redovisas. Planen ska årligen följas upp och ses över under medverkan av eleverna.

Örnsköldsviks praktiska gymnasium har en likabehandlingsplan för läsåret 2008/09. Planen innehåller bland annat definitioner av viktiga begrepp, beskrivning av förebyggande åtgärder, hur kränkningar upptäcks, åtgärder vid mobbing eller kränkande särbehandling av elev samt vem eleven ska kontakta om det förekommer kränkningar mellan vuxen och elev. Vidare anges planerade insatser under året samt en analys av olika riskmiljöer och redovisade åtgärder. I planen anges också att planen ska följas upp och utvärderas en gång per läsår

samt hur det ska gå till.

Skolinspektionen bedömer att skolans likabehandlingsplan till stora delar uppfyller lagens krav. Den bör dock tydligare ange vem som ansvarar för att vidtagna åtgärder dokumenteras samt hur det ska ske. I planen anges i nuläget bara att dokumentation ska ske. Vidare är det inte helt tydligt i planen om föräldrar till omyndiga elever kontaktas vid eventuella kränkningar. De åtgärder som skolan avser vidta under det kommande året saknar även en tydlig koppling till varje diskrimineringsgrund.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Inom detta granskningsområde behandlas tillgång till utbildning samt verksamhetens ledning och personal och hur skolan följer de nationella bestämmelserna som omfattar dessa grupper. Den regelbundna tillsynen granskar dessutom rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Skolan tar emot elever enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.2 Varje elev erbjuds en undervisningstid som motsvarar den garanterade undervisningstiden och den erbjudna undervisningstiden kan redovisas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.3 Skolan erbjuder eleverna valmöjligheter i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.4 Skolans lokala kurser uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

12 (17)

3.1.5 Skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.6 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag för vissa hjälpmedel eller enstaka inslag som kan medföra en obetydlig kostnad för eleverna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2 Personalens utbildning**Bedömningspunkter****3.2.1 Skolans lärare har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.**

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

En fristående gymnasieskola är skyldig att för undervisningen använda sig av lärare som har en utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak ska bedriva.

Örnsköldsviks praktiska gymnasium hade vid inspektionsbesöket 17 lärare. Av dessa saknar 6 pedagogisk utbildning. Ytterligare tre av lärarna genomgår för närvarande lärarutbildning.

Skolinspektionen bedömer att åtgärder behövs för att öka andelen lärare med utbildning för den undervisning som de i huvudsak bedriver.

3.2.2 Rektor har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3 Rektorns ansvar

Bedömningspunkter

3.3.1 Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att utbildningen inriktas på att nå de nationella målen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt förordningen om fristående skolor ska det för ledningen av utbildningen finnas en rektor.   För ledningen av Örnsköldsviks praktiska gymnasium finns en rektor och en biträdande rektor. Enligt den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av har rektorn det övergripande ansvaret för verksamheten samt för ekonomi och personalfrågor. Rektorn hanterar också kontakterna med huvudmannen. Den biträdande rektorn är operativ ledare för den löpande och dagliga verksamheten. Enligt intervjuer med personal och skolledning gäller detta även i praktiken även om ansvarsfördelningen ibland kan bli otydlig. Skolledningen anger att de har tät kontakt även om rektorn, på grund av andra uppdrag i tjänsten och kommunalpolitiska förtroendeuppdrag, inte varit på skolan i så stor utsträckning under det senaste läsåret. I intervjuer med personal och elever framkommer att rektorn inte vistas särskilt mycket på skolan och saknar förtrogenhet med det dagliga arbetet. Enligt dessa intervjuer är det den biträdande rektorn som är den operativa ledaren. I intervjuer med elever framkommer också ett stort missnöje med rektorn samt att personal inte upplever en tydlig rektorsfunktion i arbetet med särskilt stöd.   Skolinspektionen bedömer att rektorn bör förbättra sin förtrogenhet med det dagliga arbetet på skolan. Det är viktigt att huvudmannen i detta sammanhang ser över förutsättningarna för nuvarande rektor att hålla sig förtrogen med det dagliga arbetet i skolan och i praktiken kunna uppfylla ansvaret som rektor. Alternativt kan huvudmannen använda en titulatur så att den person som i praktiken utövar rektorsfunktionen i förhållande till eleverna också benämns rektor. I nuläget utför den biträdande rektorn delar av rektorsfunktionen i förhållande till eleverna. Därmed kan den titulatur som skolledningen valt bli missvisande och riskera skapa en otydlighet gentemot elever och föräldrar om vem har rektorsansvaret enligt författningarna och vart ansvar kan utkrävas. Som nämnts ovan anges också i intervjuer att det finns en otydlighet. En rektor har en viktig roll i exempelvis arbetet med särskilt stöd och betygssättningen. Kravet på en identifierbar person är viktigt eftersom även en fristående skola vidtar åtgärder och fattar beslut som kan vara ingripande för en elev.

14 (17)

3.3.2 Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Mot bakgrund av de behov av förbättringsinsatser som beskrivits under bedömningspunkt 3.3.1 så bedömer Skolinspektionen att huvudmannen behöver säkerställa att den person som benämns rektor också är den som fattar beslut enligt bestämmelserna.

3.4 Kvalitetsarbete**Bedömningspunkter****3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen.**

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

En skolas verksamhet måste utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Huvudmannen har ett givet ansvar för att så sker. Den dagliga pedagogiska ledningen av skolan och lärarnas professionella ansvar är förutsättningar för att skolan utvecklas kvalitativt. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas.

Skolan bedriver ett kvalitetsarbete och använder bland annat en enkät som är gemensam för huvudmannens skolor. Även det dagliga mötet mellan lärare och elev är enligt skolan en viktig indikator på hur verksamheten i praktiken bedrivs. Minnesanteckningar från personalmöten samt genomförda elevvårdsmöten ligger också till grund för uppföljnings- och förbättringsarbetet. Som tidigare nämnts i rapporten (se bedömningspunkt 1.2.1) så bör dock arbetet med uppföljning och dokumentation av elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla kurser i förhållande till styrdokumentens krav förbättras. Detta är ett viktigt underlag för skolans kvalitetsarbete för att kunna följa upp och utvärdera resultaten på program- och skolnivå samt upprätta en bra kvalitetsredovisning.

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska varje skola upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. Kvalitetsredovisningen ska innehålla en bedömning i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningen ska även uppföljningen och utvärderingen av likabehandlingsplanen redovisas.   Örnsköldsviks praktiska gymnasium har upprättat en kvalitetsredovisning för läsåret 2007/08. Redovisningen innehåller bland annat en redovisning av uppföljningen av likabehandlingsplanen samt en analys och bedömning av måluppfyllelse. När det gäller kunskapsresultat redovisas och kommenteras i första hand resultaten på de nationella kursproven.   Skolinspektionen bedömer att kvalitetsredovisningen bör förbättras och bli utförligare när det gäller bedömningen av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och behandla fler ämnen och kurser.

3.5 Huvudmannaskap och tillstånd

Bedömningspunkter

3.5.1 Skolan drivs av den huvudman som innehar tillståndet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

3.5.2 Skolan bedriver huvuddelen av undervisningen med hjälp av lärare som är anställda av skolan.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

16 (17)

Motivering

3.5.3 Utbildningen sker inom ramen för Skolinspektionens tillstånd.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
En fristående gymnasieskola kan enligt 9 kap. 8 § skollagen förklaras berättigad till bidrag för utbildning som uppfyller angivna villkor. Eleverna på en sådan utbildning har rätt till studiestöd och ska få betyg i enlighet med gymnasieförordningens bestämmelser. Örnsköldsviks praktiska gymnasium har bland annat tillstånd för ett specialutformat program Låssmed.   Vid tillsynsbesöket bedriver skolan utbildning inom ett program som benämns Säkerhetsprogrammet. Det innehåller två inriktningar, lås och larm. Inom inriktningen larm förekommer kurser som exempelvis CCTV-system, Inbrottslarm, Brandlarm, Passersystem, Integrerade system, lokala nätverk och lokala datanät. I skolans ansökan om tillstånd framgår inte att skolan avsåg att genomföra utbildning avseende inriktningen larm. Såväl de program mål som de kurser som angavs i ansökan om rätt till bidrag är inriktade på lås, med undantag av den gemensamma kursen säkerhetssystem.   Skolinspektionen bedömer att den del av Säkerhetsprogrammet som avser larm inte ryms inom det tillstånd som Örnsköldsviks Praktiska Gymnasium har. Huvudmannen bedriver således utbildning som ligger utanför skollagens bestämmelser om fristående gymnasieskolor. Detta är särskilt allvarligt eftersom skolan därmed inte kan utfärda formella gymnasiebetyg för eleverna på denna inriktning. Vidare är elevernas hemkommuner inte skyldiga att lämna bidrag för utbildningen.   Huvudmannen kommer under höstterminen 2009 inte att ta in några nya elever på den aktuella utbildningen och avser att inkomma till Skolinspektionen med en ansökan om att få rätt till bidrag. Huvudmannen måste därutöver inkomma till Skolinspektionen med en redogörelse för hur skolan ska hantera situationen för de elever som nu finns på utbildningen. Skolinspektionen utgår från att huvudmannen omedelbart informerar aktuella elever, och om eleven är under 18 år deras vårdnadshavare, om den uppkomna situationen.

3.6 Stabilitet

Bedömningspunkter

3.6.1 Skolan har ett stabilt elevunderlag.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.6.2 Skolan har en stabil ekonomi.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2009-01-16 Umeå

Jonas Hedström

Sten Svanholm